

НҮҮРСГҮЙ ШИЙДЭЛ – МОНГОЛ ГЭРТ ЗОРИУЛСАН ДУЛААЛГА, ХАЛААЛТ, АГААР СЭЛГЭЛТИЙН ЧИП БАГЦ

Төслийн зорилго:

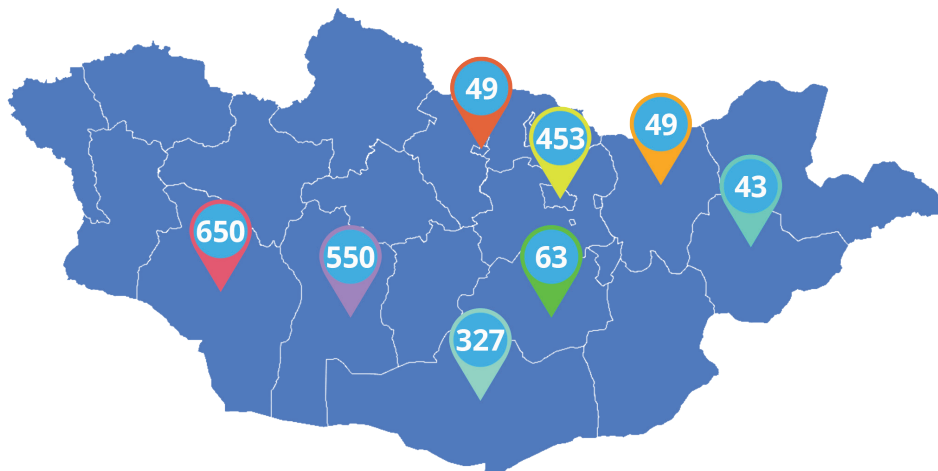
Монгол гэрт зориулсан “Дулаалга, халаалт, агаар сэлгэлтийн ЧИП (Cooking, heating and insulation products -CHIP) багц” нэвтрүүлэх төсөл нь ус, салхи нэвтрүүлдэггүй нэмэлт бүрээсээр гэрийг дулаалж, нүүрсээр галладаг уламжлалт зуухыг эрчим хүчний хэмнэлттэй цахилгаан халаагуураар солин, дотор орчны агаарын чанарыг цогц байдлаар шийдвэрлэснээр эх хүүхдийн эрүүл мэндийг хамгаалах, өрхийн гишүүдийг тогтмол дулаан орчинд тухтай амьдрах нөхцлөөр хангах, гэрийн дотор болон гадна орчны агаарын чанарыг сайжруулахад чиглэсэн төсөл юм.

Төслийн хэрэгцээ шаардлага:

Бидний ирээдүй хойч үе болсон хүүхэд, залуус агаар, орчны бохирдол болон түүний сөрөг нөлөөлөлд хамгийн их өртөж, байгаль цаг уурын хүнд ширүүн нөхцөлд өсөн торниж байгаа учраас тэдний эрүүл, аюулгүй нөхцөлд амьдрах үндсэн эрх, суурь хэрэгцээ нь бүрэн хангагдахгүй байна. Агаар, орчны бохирдлыг бууруулахын тулд бодлогын түвшинд ажиллахаас гадна айл өрхөд оновчтой шийдлүүдийг нэвтрүүлж, жижиг алхмаар том өөрчлөлтийг авчрах боломжтой ба үүний нэг нь Монгол гэрт амьдарч буй айл өрхөд зориулсан эрчим хүчний хэмнэлттэй, байгаль орчинд ээлтэй “Дулаалга, халаалт, агаар сэлгэлтийн бүтээгдэхүүн ЧИП багц” юм. Төслийн хүрээнд тус багцыг 2019 оноос хойш хөгжүүлж, ПИН ОУТББ, ШУТИС болон ТоС байгууллагууд хамтран НҮБ-ын Хүүхдийн Сангийн дэмжлэгээр орон нутаг болон Улаанбаатар хотод нэвтрүүлээд байна.

Үр шим хүртэгчид:

2024 оны 01-р сарын байдлаар Баянхонгор, Өмнөговь, Говь-Алтай, Дундговь, Орхон, Сүхбаатар, Хэнтий аймаг, нийслэлийн Сонгинохайрхан, Баянзүрх дүүргүүдэд амьдардаг 2000 гаруй өрх ЧИП төслийн үр шимийг хүртэж байна.

Зураг 1: Төсөл хэрэгжиж буй байршил, нийт өрхийн тоо

Зорилтот бүлэг:

0-5 насны хүүхэд
1157

Хөгжлийн бэрхшээлтэй
229

Жирэмсэн эх
66

Өндөр настан
914

Өрх толгойлсон
455

НЭГ ӨДӨРТ ХЭМНЭСЭН ХУГАЦАА

48 МИНУТ

2.7 АЖЛЫН ӨДӨРТ галладаг дундаж давтамж
УДАА
3.0 АМРАЛТЫН ӨДӨРТ галладаг дундаж давтамж
УДАА
17 НЭГ удаа галлахдаа зарцуулдаг дундаж хугацаа
МИНУТ

Зураг 2: Халаалтын багцыг ашигласнаар хэмнэсэн цаг хугацаа, өдөрт (зураг шинэчилж оруулах - Эх үүсвэр: MMCG report)

НИЙТ ХЭМНЭЛТ
275,000 ТӨГРӨГ

42,000 ТӨГРӨГ

Халаалтын зардлын хэмнэлт

50,000 ТӨГРӨГ

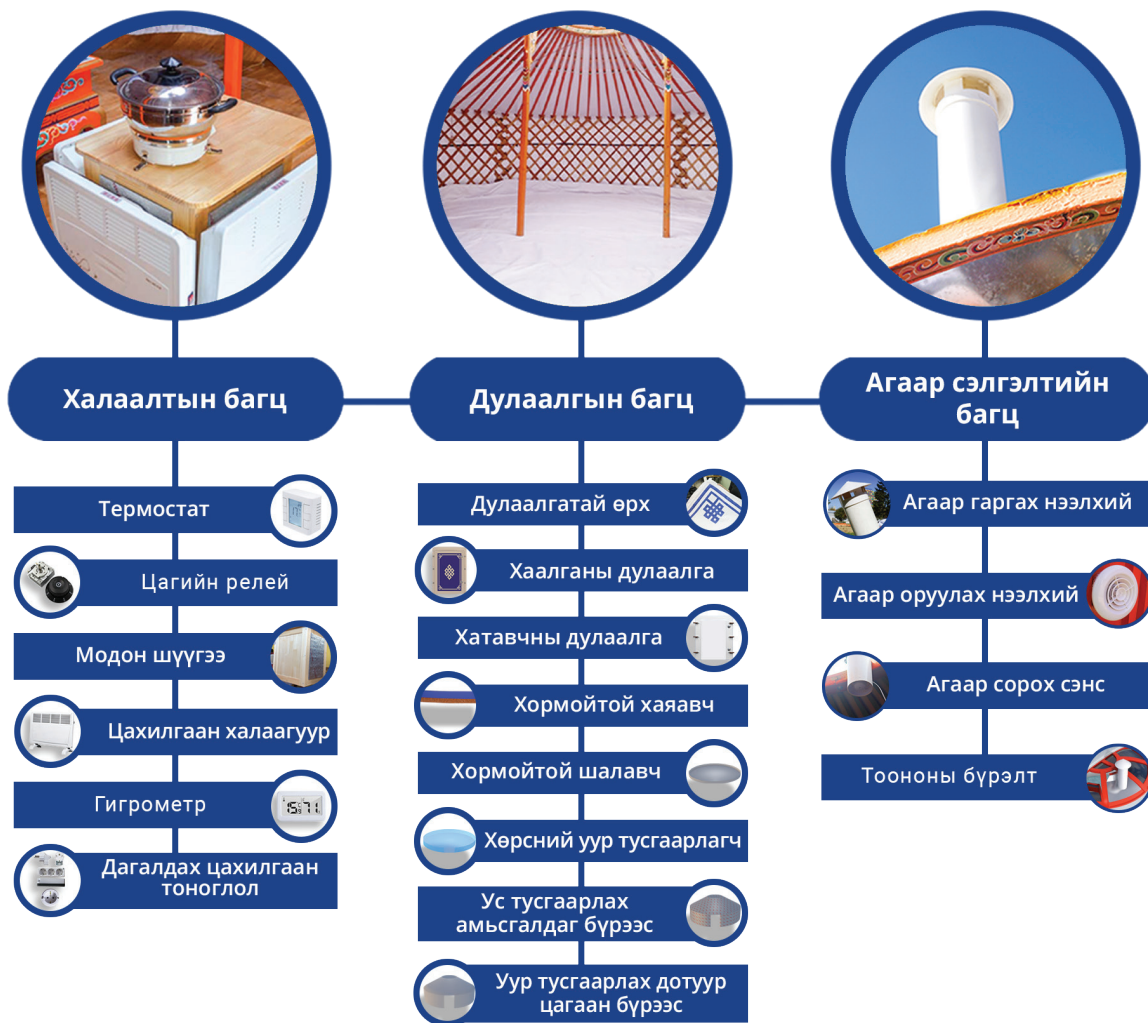
Эрүүл мэндийн зардлын хэмнэлт

183,750 ТӨГРӨГ

Өвдсөнөөс үүдэлтэй орлого алдсаны хэмнэлт

Зураг 3: ЧИП багцыг ашигласнаар хэмнэх халаалтын зардал хүйтний улиралд (зураг шинэчилж оруулах - Эх үүсвэр: MMCG report)

ЧИП нь 3 багцаас бүрддэг:

Зураг 4: багцын зураг

Төслийн үр дүн буюу агаарын бохирдлыг бууруулахад оруулсан хувь нэмэр:

2019-2024 онуудад орон нутгийн төсвөөс нийт 6,3 тэрбум төгрөгийг зорилтот бүлгийн өрхүүдэд ЧИП багцыг 50-75%-ийн хөнгөлөлттэй авахад дэмжлэг үзүүлж байгаа бөгөөд НҮБ-ын Хүүхдийн Сангаас 28 гэр цэцэрлэгт 64 багцыг олгож, 971 хүүхдийг эрүүл, аюулгүй орчинд өсөж торниход дэмжлэг үзүүлж байна. Нүүрсийг шатаах явцад их хэмжээний тоосонцор, нүүрстөрөгчийн дутуу исэл, азотын давхар исэл, хүхрийн давхар исэл ялгардаг бөгөөд энэ нь дотор болон гадна орчны бохирдол, дэлхийн дулаарал, уур амьсгалын өөрчлөлтийн гол эх үүсвэр болдог. Энэхүү төсөл хэрэгжсэнээр айл өрх, гэр цэцэрлэгт эрчим хүчний хэмнэлтийг бий болгохоос гадна агаар орчны бохирдлыг бууруулахад шууд хэлбэрээр хувь нэмэр оруулж байгаа билээ.

Нийт 86 өрхийн 126 хүүхдийн дунд (0-5 насны) ЧИП суурилуулахаас өмнөх болон дараах өөрчлөлтийг харьцуулж судлахад тэдгээр хүүхдүүдийн эрүүл мэндэд эерэг нөлөө гарсан ба ханиад томуу тусах нь багасаж, уушгины хатгалгааны тохиолдол буурсан байна. ЧИП багц нь уламжлалт зуухтай харьцуулахад нярай болон бага насны хүүхдэд илүү ээлтэй бөгөөд халуун зуухнаас үүдэлтэй түлэгдэлт, гэмтэл бэртэлд өртөхгүй, тогтмол дулаан хэмд, тав тухтай, цэвэрхэн амьдрах боломжийг бүрдүүлдэг.

ЧИП багцын үнэ: 3,000,000 төгрөг.

Хугацаа: Уг төсөл 2019 оноос хойш тасралтгүй үргэлжилж байна

☎ 7715-2828

